

NA ODNOMU KORABLI

Abstrakt případové studie popisuje praxi projektu Na odnomu korabli

Realizátor projektu

Projekt „Na jednom korábu“ realizovala MAS Frýdlantsko, z. s., regionální organizace zaměřená na podporu a rozvoj venkovských oblastí. MAS sdružuje obce, podnikatele, neziskové organizace a jednotlivce, aby společným úsilím zlepšovali kvalitu života v regionu.

Cíle projektu

Cílem projektu bylo zajistit kvalitní a udržitelný přístup k integraci ukrajinských uprchlíků v regionu ORP Frýdlant. Projekt se zaměřil na podporu uprchlíků, na poskytnutí pomoci místním institucím a na snižování napětí mezi místními obyvateli a nově příchozími. Projekt rovněž cílil na propojení aktivit napříč obcemi a vytvoření zázemí pro spolupráci mezi pracovníky a dalšími aktéry v regionu.

Aktivity projektu

Projekt zahrnoval tři klíčové aktivity, kterými byly:

- **Koordinace** – poskytování praktické podpory uprchlíkům při orientaci v novém prostředí, doprovody na úřady, tlumočení a pomoc s legislativními a každodenními problémy.
- **Integrace** – provoz komunitních center, organizace kulturních a vzdělávacích akcí, jazykových klubů a dalších aktivit podporujících sociální začlenění.
- **Řízení projektu** – koordinace aktivit, komunikace s veřejností a monitoring výsledků.

Cílová skupina

Cílovou skupinou projektu byli **ukrajinští uprchlíci**, zejména ženy s dětmi, kteří potřebovali pomoc s adaptací – přizpůsobením se okolnímu prostředí a společnosti. Další cílovou skupinou byla široce pojatá **veřejnost**, zahrnující jak místní obyvatele, tak i odborníky (lékaři, učitelé, úředníci), kteří při výkonu své práce přicházeli do kontaktu s uprchlíky.

Přínosy projektu

Projekt zaznamenal významné **přínosy pro cílovou skupinu i širší komunitu**. Díky propojení obcí, zapojení a využití komunitních služeb a angažování široké škály aktérů se podařilo nejen zlepšit kvalitu života uprchlíků, ale také vytvořit mezilidské vazby, tím i rozvinout komunitní soudržnost a podpořit místní instituce v jejich práci.

NA ODNOMU KORABLI

V oblasti zlepšení **sociokulturní orientace a samostatnosti** byly zaznamenány významné posuny. Uprchlíci se naučili lépe se orientovat v novém prostředí, v místních podmínkách, ve veřejných systémech, zvládat každodenní situace a snižovat prvopočáteční závislost na vnější pomoci, například při vyřizování administrativy, hledání bydlení či přístupu ke zdravotní péči.

„My jsme se potýkali s takovými problémy. My jsme přišli do Free-klubu za paní koordinátorkou a dalšími pracovníky a oni nám pomáhali řešit problémy v různých oblastech, včetně zdravotnictví, úřadu práce, dále banky... No vše, co nás v životě potkává, když s neznalostí jazyka to bylo velmi těžké ... díky koordinátorům to vyřešíš.“ (účastník projektu)

Služby tlumočnicků usnadnily komunikaci mezi uprchlíky a institucemi, čímž došlo ke **zlepšení dostupnosti zdravotní péče, vzdělávání a dalších veřejných služeb**.

„Tady byl ... pediatr, který uprchlíky odmítal ošetřovat bez toho, aby koordinátorka projektu u nich byla, protože jim nerozuměl.“ (spolupracující subjekt)

Komunitní centra, otevřená obecné veřejnosti, poskytla na jedné straně prostor pro setkávání a navazování vztahů, na druhé straně uspokojovala potřebu po vzájemné podpoře a solidaritě uprchlíků, což přispělo nejen k naplnění sociálních potřeb, ale i k **psychické stabilitě a dynamizaci procesu začleňování uprchlíků do místní společnosti**. Jazykové kluby pomáhaly s osvojením češtiny a překonáním

ostychu při jejím používání. Přispívaly k osamostatňování, posilovaly schopnost vyřizovat si své záležitosti bez pomoci okolí či tlumočení, prohlubovaly sebedůvěru.

Významné je, že aktivity posilovaly vztahy mezi uprchlíky a místními obyvateli, což vedlo ke snižování předsudků, nedůvěry a mezikulturnímu porozumění.

Podporu získalo **331 uprchlíků z Ukrajiny**, z nichž u **57 osob přesáhla podpora 40 hodin** přímé práce.

Osvědčené postupy

Projekt umožnil **pokrytí potřeb uprchlíků napříč celým územím ORP Frýdlant** a propojení do té doby více či méně izolovaných „interkulturních“ pracovníků v jednotlivých obcích. Jejich „sjednocením“ pod jednu organizaci posílilo vzájemné sdílení postupů, hledání konkrétních řešení a vzájemné učení se ze zkušenosti kolegů a kolegyně.

Projekt **kladal důraz na spolupráci mezi obcemi, místními aktéry a institucemi**. Dovedně pracoval s již dříve vytvořenými silnými vztahy MAS v místě a dokázal umně využít znalosti o místních vztazích a zdrojích. Nepřehlédnutelný byl vklad MAS prostřednictvím nabytého sociálního kapitálu a jeho přenesení na zcela nové téma. Projekt rovněž stavěl na zavedených aktivitách, které vznikly po příchodu uprchlíků, a tam, kde potřeboval, dokázal propojit řadu dříve izolovaných aktérů a zajistil potřebnou širší podporu uprchlíků v rámci celého ORP Frýdlant (včetně odlehlejších obcí).

NA ODNOMU KORABLI

Kombinace aktivit poskytla ucelenou podporu jak jednotlivcům, tak místním institucím. Komunitní centra nabídla jedinečné prostředí pro podporu mezikulturní komunikace a snižování bariér mezi komunitami. Pomáhala udržet identitu příchozích a poskytla jim potřebnou solidaritu.

Při oslovování a komunikaci s cílovou skupinou se osvědčilo užívání sociálních sítí.

Bariéry a výzvy

Pro pracovníky v přímé práci bylo dlouhodobě obtížné **udržet hranice mezi profesním a soukromým životem**. Kvůli intenzivní a mnohdy nepřetržité potřebě pomoci byli pracovníci často kontaktováni mimo pracovní dobu s problémy, které nebyly vždy naléhavé. Zavedení jasných pracovních hodin a omezení kontaktu mimo stanovený čas (např. požadavek zaslat textovou zprávu místo telefonátu), posilování samostatnosti cílové skupiny, přinesly určitou úlevu a zlepšení efektivity práce i udržení rovnováhy mezi pracovním a osobním životem.

